DOI https://doi.org/10.36059/978-966-397-559-7-11

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНО ОБҐРУНТОВАНА МЕТОДИКА ПРОФІЛАКТИКИ УСКЛАДНЕНЬ ОПЕРАЦІЇ ПРЕПАРУВАННЯ ТВЕРДИХ ТКАНИН ЗУБІВ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ПІД ОПОРУ НЕЗНІМНИХ КОНСТРУКЦІЙ

Дюдіна І. Л.
кандидат медичних наук, доцентка,
доцентка кафедри ортопедичної стоматології
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна

Томілін В. Г.
кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри ортопедичної стоматології
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна

Кричка Н. В.
кандидат медичних наук, доцентка,
доцентка кафедри ортопедичної стоматології
Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна

В сучасній стоматології використовується багато нових технологій. Стоматологічна наука за останні роки далеко пішла уперед. І незважаючи на те, що зараз на перший план виходить методики протезування на імплантатах, природні зуби все одно залишаються основними опорами під незнімні ортопедичні конструкції. Перевагу і далі надають таким конструкціям, як металокерамічні штучні коронки та мостоподібні протези. В останній час дуже широко почали використовувати безметалові незнімні конструкції на основі цирконієвого каркасу та пресованої кераміка. Протезування перерахованими видами незнімними конструкцій протезів потребує зняття значного шару твердих тканин опорних зубів. Але післяопераційна травма може призвести до розвитку значних ускладнень, що може привести до зняття конструкцій, ендодонтичного лікування зубів або їх видалення та повторного протезування пацієнта [1, с. 98]. Використання вітальних зубів під опору даних конструкцій значно збільшує термін використання їх, і тому профілактика виникнення

можливих ускладнень опорних зубів залишається одним із головних питань, яке потребує раціонального рішення.

Використання під опору зубів з попередньо видаленою пульпою, також ряд дослідників вважають недоцільним, бо така підготовка до протезування значно знижує чутливість зубів до жувальних навантажень та зрештою призводить до виникнення травматичних оклюзій, прямих травматичних вузлів, захворювань пародонту і операції видалення зуба [2, с. 46; 3, с. 790].

Враховуючи все вище сказане збереження та відновлення рецепторів жувального тиску зубів, що використовуються під опору незнімних конструкцій протезів є однією з актуальних проблем сучасної стоматології. У зв'язку з цим нами було запропоновано методику, яка обґрунтована експериментальними дослідженнями та апробована в клініці ортопедичної стоматології.

Послідовність проведення даної методики складається з наступних кроків: для відновлення рецепторного апарату опорних зубів було використано лікувальний комплекс, що складається з антигомотоксичного препарату "Траумель" та вітчизняного світлозатверджуємого адгезиву. Після препарування твердих тканин кукси зубів, що є опору незнімних ортопедичних конструкцій, оброблялися за нашою методикою (патент № 17493 від 15.09.2006), а саме: перед препаруванням проводилось інфільтраційне знеболення, переважно інтралігаментарне, знеболення з використанням препаратів артікаінового ряду з епінефріном (по показникам). Препарування проводили з дотриманням усіх правил з обов'язковим водним охолодженням, далі на 20–30 сек. кукси зубів покривалися травільним гелем для зняття змащеного шару, що істотно збільшувало проникнення лікувального препарату в дентинні канальці. Потім, цей гель змивали водою і висушували теплим повітрям, наступним було покриття кукси антигомотоксичним препаратом "Траумель", який рівномірно розподіляли повітрям, поверх цього препарату наносили вітчизняний світлозатверджуємий адгезив (можна використовувати адгезиви інших виробників, але лише ті, що не утримують розчинників) і засвічували ультрафіолетовим променем упродовж 20 секунд. Для зменшення дії довкілля на кукси зубів по загальноприйтій виготовлялися тимчасові конструкції безпосередньо у крісла хворого чи в лабораторії.

Вимір показників електроодонтометрії (ЕО) і жувального тиску (ЖД) запропонованим нами методом (патент № 99095142 від 16.09.1999) проводили до операції препарування, після закінчення дії знеболення та через місяць після зішліфовування твердих тканин.

Аналіз отриманих даних показав, що при вивченні стану пульпи відзначалося зниження її чутливості пульпи в досліджуваній групі при використанні антігомотоксичного препарату з вітчизняним

світлозатверджуємим адгезивом через місяць після початку дослідження та складав 1,5 %, тоді як в контрольній групі цей показник був – 23,3%. Збільшення показників жувального тиску, що оцінювалися як ускладнення – в досліджуваній групі, де використовувався антігомотоксичний препарат з адгезивом через місяць складав – 2,26%, тоді як в контрольній групі – 36,6%. Таким чином, в групі, де була використана наша методика, дані ЕО та ЖД через місяць після підготовки опорних зубів залишалися на тому ж рівні або підвищувалися не істотно, причому, це підвищення не залежало від анатомічної належності зубів. А в контрольній групі, де вона не була використана ці ж самі показники значно різко збільшувалися і мало значення анатомічна належність зубів.

Проведені віддалені дослідження дії нашої методики через рік після закінчення лікування показали, що в групі, яка підлягала дослідженню, ці дані не відрізнялися від показників, які були отримані до операції препарування зубів.

Таким чином, ми можемо зробити висновок, що комплекс, який складався з антигомотоксичного препарату «Траумель» та вітчизняного світлозатверджуємого адгезиву, може бути широко використано в повсякденній практиці лікаря ортопеда-стоматолога на етапах підготовки опорних інтактних зубів при протезуванні різноманітними видами незнімних сучасних ортопедичних конструкцій для профілактики можливих ускладнень, що виникають під час операції препарування твердих тканин зубів.

Література:

1. Павленко ВМ, Арендарюк ВМ, Павленко МА, Ступницкая ОМ. Підготовка зубів пацієнта при протезуванні незнмними протезами. *Сучасна стоматологія*. 2003;1:97–99.

2. Клим'юк ЮВ, Федорак ВМ, Білінський ІІ. Препарування фронтальних зубів та комп'ютерний аналіз напружено-деформованих станів при виготовленні естетичних суцільнолитих конструкцій. *Пріорітетні наукові напрями у медицині: від теорії до практики* : міжнар. наук. – практ. конф. 18–19 вересня 2015 р. : мат. конф. Одеса. 2015:46–48.

3. Diudina IL, Yanishen IV, Voznyi OV, Tomilin VH, Pogorila AV. Clinical study of a method for the receptor apparatus of the teeth protection at the stages of treatment with non-removable prosthesis designs. *Запоріжський медичний журнал.* 2019;21(6):790–794.